

Mikuláš

Ani tento rok nebude výnimkou. Všetci, starí a či mladí sa už tešíme na 6. december. S týmto dátumom sa spája mnoho legiend zo života sv. Mikuláša. Vieme, že sv. Mikuláš sa narodil okolo r. 270, pravdepodobne v Patare, na južnom pobreží Malej Ázie. Ako mladík vynikal svojou dobročinnosťou, ktorá vzrastala, keď sa stal biskupom v meste Myre – dnešnom Dembre v južnom Turecku.

Z jeho života je známa epizóda o troch chudobných dievčatách, ktorým dal v noci nepozorovane peniaze na veno, aby sa mohli vydať. Odtiaľ sa odvodzuje ľudový zvyk dávania darčiekov od Mikuláša.

Svätý Mikuláš zomrel medzi rokmi 345 – 352. Pochovaný bol v kostole v Myre. Neskôr sa jeho pozostatky previezli do mesta Bari.

Aj my, spoločne, Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Matúša, farnosť a obec Švošov oslavíme sviatok sv. Mikuláša sv. omšou vo farskom kostole 6. decembra 2004 o 15, 30 hod., na ktorú Vás srdečne pozývame.

V tento deň prosme spoločne: Svätý Mikuláš, pomáhaj nám, aby sme milovali ľudí tak, ako si to ty robil. Pomôž nám obdarovať všetkých, zvlášť tých, ktorí to nečakajú.

Daniela Faltinová

a Advent

Začíname nový Cirkevný rok. Je tu Advent. Stalo sa dobrým zvykom, že v kostole i v domácnostiach máme adventné vence. Okrúhly veniec znamená, že Boh je nekonečný. Zelená farba je farba nádeje a aj my máme nádej, že raz prideme do neba. Štyri sviece predstavujú štyri adventné týždne. Tento veniec nech nie je len okrasou našich domácností, ale nech nám posluží na to, aby sme sa pri ňom stretávali na modlitbe – rozjímaní.

Slovo „advent“ znamená „príchod“. Ak čakáme príchod nejakého vzácného hos a do nášho domu, tak sa na to chceme čo najlepšie pripraviť. Upratujeme, varíme, pečieme, chceme, aby sa u nás cítil čo najlepšie. A my sa chceme počas adventu pripraviť na príchod hos a najvzácnejšieho – Ježiša Krista, ktorý sa stal človekom, aby nás vykúpil, aby nás zachránil od večnej smrti.

Po štyri týždne nás Cirkev nabáda, aby sme boli bdeli. Pozýva nás prežiť adventné obdobie v znamení prípravy na tri druhy Kristovho „príchodu“. Najdôležitejší z nich je advent ako stav očakávania Kristovho druhého príchodu. Každoročne sa opakujúce „adventné“ obdobie malo by byť pre nás ako „dolievanie oleja do lúčok“ (Mt 25,1-13), skrátka ako úsilie obnoviť sa a znovu „vyrovnať chodníky“ (Iz 40,3). Jednoducho povedané, advent nás má priviesť k príprave na smrť. Smutné myšlienky? Nie. Pre nás je smrť stretnutím s Kristom, završením všetkých našich očakávaní! Cnos nádeje nám hovorí, že napriek všetkým našim slabostiam a nevernostiam ak vytrváme v dobrom do konca, bude to stretnutie také úžasné, aké si nevieme ani predstaviť. Čo teda máme robiť? Venujeme sa viacej modlitbe, konajme dobro, prosíme Pána o „olej“ - milosti - pre toto adventné obdobie.

Druhý význam slova „advent“ – „príchod“, je historický príchod Ježiša Krista, Božieho Syna na našu zem približne pred 2000 rokmi. Očakávanie Spasiteľa – Mesiáša – žilo vo vyvolenom židovskom národe spolu s nádejou na uskutočnenie Božieho kráľovstva na zemi. V Márii sa sústreďujú všetky očakávania vyvoleného národa, ba celého ľudstva, a to od samého stvorenia sveta. Mária, ktorú si Boh pred vekmi vyvolil mu dala svoje FIAT, stáva sa matkou Božieho Syna.

Tretí aspekt „adventu“ – príchodu, je príchod do srdca, teda Eucharistia. Rozmýšľajme o tom, čo je vnútorným prejavom nášho vzťahu ku Kristovmu príchodu tu a teraz, a to je eucharistické spojenie Boha s človekom a človeka s Bohom. Chceme prežiť Vianoce ako sviatok Božieho príchodu do nášho srdca.

Božia láska spôsobuje, že Kristus vo sviatosti Eucharistie prichádza ku každému úplne, bezvýhradne, ako keby preňho nik iný na svete neexistoval. On svoje telo nerozdeľuje, ale dáva celé každému. Kristus sa chce stať srdcom nášho srdca. Pontúka sa nám, aby cez nás mohol ďalej konať svoje dielo na zemi. Príprava na Vianoce by teda mohla byť aj obnovou rýdzosti našej viery v Eucharistiu podľa toho ako hovorí Ježiš – „kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom“ (Jn 6,56). Snažme sa Advent prežiť v radostnom očakávaní Vianoc – ako detí, nech nie je poznačený predvianočným zhomom v práci, doma, v obchodoch. Tak ako bude pribúdať svetla na adventnom venci, nech rastie aj naša láska, nech sa rozvidnieva v našom srdci. Príde Kristus Spasiteľ náš cestu mu pripravme ...

Viera Javorková

Ostré, alebo predsa H R D O Š?

Na internetovej stránke obce Švošov pod heslom HRDOŠ je zaznamenané: Hrdoš - ľudový názov vrchu Ostré, ktorý sa týči nad obcou Švošov.

Priznám sa, že od detstva som pátral po tom, aký je správny názov toho, pre mňa tak blízkeho vrchu. Veď už pri pasení kráv chlapi uznávali za „chlapa“ len toho, kto vystúpil na Hrdoš, na jeho najvyššiu skalú. Iní názov sme nepoznali. Ani my, ani chlapi zo Žaškova. I v ľudových povestiach tak na liptovskej, ako aj oravskej strane sa vždy hovorilo len o Hrdoši. Počas dlhoročného hľadania a skúmania som zistil, že:

1. Zdenko Hochmuth v turistickej príručke *Chočské pohorie* (Bratislava, ŠTN 1954) píše o skupine Havrana a Hrdoša. O Hrdoši poznamenáva, že je pravým opakom Havrana, zo všetkých strán vyniká jeho končitá pyramída, najkrajšia je však od juhozápadu z Hubovej a Lubochne, zo severu z Jasenovej. Teda ide o vrch, ktorý tak na liptovskej ako aj na oravskej strane nazývajú Hrdošom.

O rok neskôr Zdenko Hochmuth (bývalý prof. Gymnázia v Ružomberku, veľký turista a znalec okolitej prírody) v turistickej príručke *Chočské pohorie* (Bratislava ŠTNV 1955) uvádza medzi neustálenými bodmi topografického názvoslovia: Hrdoš - Ostrô. Na väčšine máp uvádza sa pre typickú končitú pyramídu nad Švošovom názov Ostrô, kým názov Hrdoš dávajú nižšiemu bralnému útvaru, vybiehajúcemu severným smerom na Komjatnú. No v ľudovom názvosloví, tak z liptovskej ako aj oravskej strany, jednoznačne pomenúvajú celý masív spoločným názvom Hrdoš, známe je aj označenie „Hrdošská skupina“. Preto sa bez diskusii prikláňame k názvu Hrdoš.

2. V turistickom sprievodcovi *Chočské vrchy; Liptovská Mara* (Vydavateľstvo Šport, Bratislava 1990) ten istý Zdenko Hochmuth už píše: Hrdoš (917m). Od Komjatnej (...) Ostré (1 066m). Strmý kužeľovitý zalesnený vrch nad Švošovom, ktorý je vo vrcholovej časti miernym sedlom oddelený od Hrdoša (nad Komjatnou).

3. Tu treba upozorniť, že vrch s názvom Ostré s rovnakou nadmorskou výškou (1 066m) sa nachádza nad Ružomberkom - Bielym Potokom. I z tohto dôvodu, aby nedochádzalo k zámene je potrebné vrátiť celému masívu pôvodný názov Hrdoš.

4. Názov Ostré či Ostrô sa objavuje na mapách vydaných po vzniku prvej ČSR v roku 1918 v češtine, alebo ako sa vtedy uznávalo „v jazyku československom“.

5. Na starších mapách katastrálnych i pozemnoknižných sa uvádza názov Hrdoš s Ostrou skalou na jeho vrchu.

6. V súdnych protokoloch Liptovskej stolice pri sporoch o hranice chotára v rokoch 1790 až 1798 sa uvádza:

a) Nech očite ukaže svedok v doline Šušovskej do Komjatnej veducej, kde sa chotare Komjatsky a Šušovský schodia, zda li v tom gruniku Hrdoš rečenom i kde starodavna Šušovska pila bivala?

b) Očite ukazuje svedok, že v doline Šušovskej do Komjatnej veducej chotare Komjatsky a Šušovský sa vo vrchu Hrdoš rečenom, odtud pak na Ostru skalú rečenu a tak až k vode Šušovec rečenej, kdež to poníže cesty až na miesto to, kde pred ešte asi 35. rokmi Šušovskich obyvateľou jmenovite Tomaša Fokor a Ondreja Mikulka pila sa nachodila...

c) ... od toto grunika na Hrdoš a Ostru skalú a odtud do pili prasto....

d) ... chotare Konjatsky od Šušovskeho za vrchom Hrdoš rečenom sa delja, odtud pak na Ostru skalú a poníže k vode Šušovec...

Z uvedeného vyplýva, že v minulosti (svedčia o tom i spomenuté staré katastrálne a pozemnoknižné mapy) sa vrch nazýval Hrdoš a na jeho vrchole bola Ostrá skala. Skála nad Komjatnou sa nazývala Hrdošná skala.

7. Ako som už spomenul, ľudia na dolnom Liptove i na dolnej Orave vrch v tvare pyramídy nazývajú Hrdoš. Iba v Komjatnej sa vyskytli názvy Ostrá kopa (s Ostrou skalou) a Tupá kopa (s Hrdošnou skalou). Je tu podobnosť s vyšnokubínskymi skalami (Ostrá skala, Tupá skala - archeologické náleziská).

8. Ľudové povesti (pozri diela Antona Habovštiaka) hovoria vždy len o Hrdoši. I povest o tom, že z Hrdoša sa dávali svetelné a dymové signály na Oravský strážny hrad to potvrdzuje, pretože s Oravského hradu je vidieť kužeľovitý vrchol Hrdoša s Ostrou skalou. Tu treba poznamenať, že zo všetkých pravekých sídiel (hradísk) na Orave je vidieť vrchol Hrdoša. Tým nechcem spochybniť existenciu hradiska Hrdoš na skale nad Komjatnou (Hrdošná skala).

9. Vrch v tvare pyramídy sa objavuje pod názvom Hrdoš i v dielach popredných spisovateľov, básnikov a výtvarných umelcov. Pod týmto názvom ho pozná Hviezdoslav i Janko Matúška, dolnokubínsky rodák. Právu Matúška v historickom epose Hrdoš (povest z čias pohansko - kresťanských) v prológu hovorí:

*K poludnej strane, od mútnej Oravy
tam pyšná skala v oblakoch sa skrýva...*

Z Dolného Kubína južným smerom (poludná strana) je vidieť práve vrchol Hrdoša s Ostrou skalou, ktorá v tej dobe musela byť ozaj ostrá, biela, bez vegetácie. Podobne obrazy M. Benku, M. Bazovského a ďalších zobrazujú vrch Hrdoš (nie Ostré!).

10. Prof. Dr. Ladislav Hanus v knihe „Jozef Kúttník Šmálov“ pri opise Kúttnikovo rodiska píše: ... za Váhom v chotári Šušova homola Havrana, za ním Ostrô a najme krásne vyšvihnutý Hrdoš, ozajstný nomen - omen, nositeľ svojho mena. On uchvátil Martina Benku, ktorý hovorí, že máloktoľá dedina sa tak túli k svojmu vrchu ako Šušov k svojmu Hrdošu ... Profesor Dr. Hanus názvom Ostrô či Ostré nazýva ostrý hrebeň medzi Havranom a Hrdošom.

Z doteraz uvedeného vyplýva, že historický názov masívu je Hrdoš. Z úcty k histórii k národnému povedomiu, z úcty k dielam popredných slovenských básnikov a maliarov, ale tiež aby sa zabránilo zámene s vrchom Ostré nad Ružomberkom s tou istou nadmorskou výškou (1 066m) **je potrebné, aby Obecný úrad vo Šušove podľa §18 zákona č. 215/95 požiadal Úrad geodézie, kartografie a katastra v Bratislave v rámci štandardizácie geografického názvoslovia o vrátenie pôvodného historického názvu Hrdoš. Jeho najvyšším bodom je Ostrá skala (1066m) a pred Komjatnou je Hrdošná skala (917m).**

Nech sa naplnia slová autora našej štátnej hymny, básnika Janka Matúška, ktorými končí historický epos Hrdoš:

*I zájdu časy, stolieťie pominie,
lež tvoja, Hrdoš, pamiatka nezhyynie.*

František Mala

Rok Eucharistie,

ktorý prežívame je rokom vďakvyzdávania,
ale aj nového poslania.

„Zostaň s nami, Pane, lebo sa zvečerieva“ (Lk 24, 29). Tým dvom učeníkom ani nenapadlo, že ten neznámy je ich Majster, ktorý vstal z mŕtvych. Tento obraz emauzských učeníkov sa dobre hodí k zameraniu roku Eucharistie (viď pápežský dokument *Mane nobis Domine*).

„Zostaň s nami, Pane!“ A on zostáva. Tak sa Božský Pútnik stáva aj našim sprievodcom. On žije! Kleofáš a jeho priateľ sa stali po stretnutí s ním novými ľuďmi. Ježiš žije v nich ako nový dych. Dostali nové srdce a nového ducha, ale dostali tiež nové poslanie. Nemôžu si nechať prežitú radosť iba pre seba. Ešte v tú hodinu sa ponáhľajú do Jeruzalema zvestovať ohromnú novinu: Ježiš žije! Stretli sme ho a premenil nás!

Medzi svojimi však zistia, že neprinášajú nič nové, lebo ich priatelia hovoria: „Pán skutočne vstal a zjavil sa Šimonovi!“ Tak sa utvrdzujú v tom, že Ježiš žije. Existuje mnoho spôsobov, ktorými sa Ježiš zjavuje a prináša nádej.

Cheem povedať, že takáto je naša misijná skúsenosť. Prichádzame s radosťou hovoriť o našej nádeji ako sme stretli Krista a ako nás premenil. Tu sa však po celom Slovensku stretávame s vašimi príbehmi viery. Počúvame vás a sme dojatí akými rôznymi cestami živý Pán vstupuje do vašich životov, manželstiev, rodín a ako prebúdza nádej. Sme vďační za vašu otvorenosť počas misii, ale aj za vaše ozveny na stránke www.redemptoristi.sk-téma: Oslovili ťa misie?

„Aký pekný je deň, keď svieti slnko! Aký nádherný je život prežiarovaný Božou milosťou!“ Tak nám napísali o misijných dňoch manželia Eduard a Anna zo Svidníka. Je to pravda! Počas misii sa povzbudzujeme navzájom vo viere a rozpoznávame, že patríme k sebe ako jedno telo, spojené Ježišovým Duchom. Radosne slávime Eucharistiú, lebo vieme, že je za čo vzdávať vďaky. Prežaruje nás opravdivé Slnko, Ježiš Kristus.

Eucharistia je však vždy poslaním: Idte v mene Božom! Sme vyslaní do sveta, ktorý stráca zmysel pre Boha a tým stráca i nádej. Sme vyslaní s horiacim srdcom svedčiť o tom, že smrť nemá posledné slovo, že nádej je skutočná a Boh je živý v nás. To nie je propaganda, to nie je ideológia ako nám to niektorí vytykajú. To má byť nevnucovaná ponuka pre dnešného človeka stretnúť Boha, bez ktorého nemôže ľudské srdce nájsť pokoj. O tom nech sú naše spoločné misie v tomto roku Eucharistie.

Ostávame stále spojení v modlitbách za Božie dielo.

P. Michal Zamkovský

Polnočné zamyslenie

Boh prišiel. Je tu.

V dôsledku toho je všetko inak, než by sa zdalo na prvý pohľad. Čas, ktorý doteraz nezadržateľne plynul do neznáma, sa stal udalosťou, ktorá všetkému dáva jediný smer v ústrety jasnému cieľu.

My a s nami celý svet sme povolani, aby sme kontemplovali Božiu tvár v jej celej žiare.

Slovom, ktoré sa stalo telom, vyslovil Boh svoje definitívne, najhlbšie a najkrajšie slovo.

Vložil ho do sveta a nikdy ho nevezme späť. Pretože týmto rozhodným činom on sám do sveta volá: Svet, mám ťa rád! Človek, mám ťa rád! (Karl Rahner)

Boh je nám blízko ako vládca a ako ten, kto búra zábrany; prekážky: Božie slovo nás pozýva, aby sme sa s Bohom stretli a žili v spoločenstve s ním. Je to možné za predpokladu, že sa stíšime.

Nájsť Boha znamená nájsť samotu. Pravá samota neznamená neprítomnosť ľudí, ale prítomnosť Boha.

Peter Olekšák

Vianočné podakovanie

*Drahý Pane,
v tomto čase dávania a prijímania
prehladnem ľahko dary,
ktoré mi dávaš Ty.*

*Ďakujem Ti za miesto, kde môžem bývať,
za odev, jedlo a všetky dobré veci,
ktoré mi denne pripravuješ.*

*Ďakujem Ti za ľudí, ktorých si postavil do môjho života,
ktorí poznajú moje nedostatky a
napriek tomu ma milujú.*

*Ďakujem, že zostávaš so mnou v ťažkých chvíľach
a tiahneš ma bližšie k sebe.*

Ďakujem Ti za pokoj, ktorý dávaš iba Ty:

*Najviac zo všetkého Ti ďakujem, Pane, za to,
že si sa narodil pre moju záchranu.*

Ďakujem Ti, že moja budúcnosť je v Tvojich rukách.

Ďakujem Ti, že si nádejou pre každého.

**Vianočná doba má svoje kúzlo, ale netrvá dlho.
Ježišovo utelenie je však trvalou skutočnosťou.
A pre nás je celoživotnou a každodennou úlohou:
spájať svoj život s Božou skutočnosťou.**

**Každá bohoslužba môže k tomuto prepojeniu viesť.
Žiadna bohoslužba by nemala byť útekem,
únikom zo života.**

(Aleš Opatrný)